

Nosowska: Mam
w sobie Polskę

32

Trudna miłość Miłosza
i Iwaszkiewicza

24

Rostowski miał
rację. Idzie wojna

10

Zanim zatrudnisz
nianię

14

Pracownicy niewolnicy

dla szefa
zrobią wszystko

6

PRZE KROJ

NR 39 (3457) / 26 WRZEŚNIA 2011 / CENA 3,99 ZŁ

WWW.PRZEKROJ.PL

w tym 8% VAT

INDEKS
371424

9 770033 248106

ISSN 0033-2488

3 9

**Najlepsza inwestycja
nad Zalewem!**

Wille nad Zalewem 28

Twoje Mazury pod Warszawą

Szczytno 170

Olsztyn 210

Mikołajki 220

Giżycko 250

 **wille
nad
zalewem**

Twoje Mazury pod Warszawą

www.willenadzalewem.pl

 517 045 446

PRZEKROJ

Założył w roku 1945 w Krakowie redaktor Marian Eile

„Przekrój” w sieci

OLAF SZEWCZYK

Stasiek zastygł. Satynowy śpiew saksofonu tenorowego dobiegający z mijanej kawiarenki uruchomił lawinę wspomnień. Brontozaur Wieczny Tułacz przysiadł pod markizą, bezwiednie zamówił espresso i przeniósł się duszą do jazzowego klubu Village Vanguard w Nowym Jorku, który pół wieku temu był mu drugim domem. Zamknął ślepią, by znów ujrzeć zgarbioną sylwetkę Stana Getza. Dął w swój odrapany tenor Selmer z czułością kochanka żegnającego przemijającą miłość. Takie smutek, łagodność i żar można usłyszeć tylko w bossa novie. Gdy saksofon zamilkł, dziewczęcy głos Astrud Gilberto miękko zanucił codę słodko-gorzkiej pieśni: „O que é felicidade, meu amor”. Stasiek Brontozaur wiedział, dla kogo tamtego wieczora śpiewała Astrud. I dlatego nazajutrz wsiadł na statek przy Long Island. Wspominał nad filizanką zamysłony Stasiek dzień, w którym poznał Stana Getza z Antônio Carlosem Jobimem. Dopiero przy trzeciej flaszcze dał radę ich przekonać, że z połączenia cool jazzu i brazylijskiej samby może wyjść coś fajnego. Udało się, bo zanucił dla przykładu kilka melodii, akompaniując sobie na pianinie. Nie miał do chłopaków żalu, że gdy wytrzeźwiali, uznali te nutki za swoje. Nie wysłał rzecz jasna tej historii Stasiek na redakcja@przekroj.pl. Nie wytropił jej www.przekroj.pl, Facebook ani Twitter.

Stasiek był brontozaurem wielu niezwykłych tajemnic.

ZE ZDAWKOWYM ZATROSKANIEM NIE PISZEMY...

...że zarejestrowaliśmy ostatnio medialną aktywność apostołską pani Joanny Kluzik-Rostkowskiej. Bo myśleliśmy, że ma trochę wstydu.

...że im PiS wyżej, tym poseł Adam Hofman wyraźniej puchnie z ukontentowania. Bo obawiamy się, że niedługo kompletnie odleci.

...że z zainteresowaniem przyjęliśmy do wiadomości, iż premier Najjaśniejszej Rzeczypospolitej nie tylko nie widzi nic obciachowego w głosowaniu na samego siebie, ale wręcz się tym chlubi. Bo mamy nadzieję, że gdy go Tuskobus wytrzęsie, to może zrozumie (premier – nie Tuskobus), że troszeczkę chyba błądzi.

...że bywały chwile, gdy już nam zaczynało być żal innowacyjnie nieszczęsnego przewodniczącego Grzegorza Nabieralskiego, którego nawet partyjni druhowie postępują, ale przecież wcale nam nie żal. Bo jakoś, psia kostka, nawet nam nie żal, że nam go ani trochę nie żal.

...że bratni „Newsweek” na poprzedniej okładce ukrzyżował pana Janusza Palikota. Bo martwimy się o kolegów z „Newsweeka”, pamiętając, że kiedy analogiczną instalację plastyczną wykonała Dorota Nieznalska, to ją potem latami po sądach ciągnęli, a tego nikt przecież nie życzymy.

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

Na akademicką inaugurację: Mówią, że jako gwarancja zatrudnienia studia nie zdają egzaminu.

Rodzinie, przyjaciółom i wielbicielom talentu
Jana Dziaczkowskiego
 wyrazi głębokiego współczucia
 z powodu śmierci artysty
 składa zespół „Przekroju”

TEMAT Z OKŁADKI

- 6 **W Polsce szef z pracownikiem może zrobić wszystko: zbluzgać, poniżyć, nazwać zerem.** Podwładny najczęściej milczy, bo boi się wylecieć na bruk. W sądzie na udowodnienie mobbingu i tak ma marne szanse – pisze Joanna Dargiewicz-Rozeł. Dlaczego tak się dzieje?

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Czy słowa Jacka Rostowskiego o upadku Europy to proroczy wizja?** Łukasz Wójcik analizuje: kryzys gospodarczy plus zabawy z walutami plus cła plus nacjonalizm – 72 lata temu wyszła z tego wojna. Czy teraz też może?
- 14 **Dawno temu opiekunki straszły dzieci diabłami i czarownicami. Teraz same bywają wystarczająco koszarne.** Zanim podpiszesz z którąś cyrograf i oddasz jej pod opiekę swoje dziecko, przeczytaj tekst Marceliny Szumer
- 16 **Czy Brazylia zdąży wybudować stadiony na mistrzostwa świata w 2014 roku?** Świat się zastanawia, tymczasem w kraju, gdzie w piłkę grają wszyscy, nikt specjalnie się nie spieszy. Bo wiadomo, że się uda. Tekst: Tamara Czernik

ROZMOWA PRZEKROJU

- 18 Robert Mazurek rozmawia z **Różą Thun** o tym, kto i jak nam załatwi 300 miliardów złotych z Unii Europejskiej

CYWILIZACJA

- 20 **Dwa i pół miliona lat temu na pokrytych lodem kontynentach królówac zaczęły ogromne ssaki i ryby.** Współczesne zwierzęta, uznawane za olbrzymy, nie dorastałyby im nawet do pięt. Skąd się wzięły

- i jak wyginęły? Czyżby winna była kometa? – pyta Ewa Ziegler-Poleska
- 23 **Też pytanie!**

KULTURA

- 24 **Iwaskiewicz i Miłosz** – o co tak naprawdę chodziło w ich przyjaźni – sprawdza Marcin Senddecki
- 27 **Tysiąc lat historii Polski i Niemiec w sztuce według Andy Rottenberg** – Stach Szablowski z Berlina
- 28 **Anna Gromnicka żegna R.E.M.**
- 30 **Festiwalowa jesień** oczyma Jarka Szubrychta

LEKTURA

- 32 Jarek Szubrycht pyta **Katarzynę Nosowską.** O wszystko

OTWÓRZ OCZY

- 36 **Czy przedmioty mogą kochać?** – sprawdza Anna Jastrzębska

RECENZJE

- 40 **Film:** Wakar – „1920 Bitwa Warszawska” to kłapa
- 42 **Teatr:** Wakara kłopot z Jerzym Jarockim
- 43 **Książki:** Senddecki o tym, jak Bowles każe poczuć życie
- 44 **Muzyka:** Szubrycht – SuperHeavy nie tacy super

ZAWSE W PRZEKROJU

- 45, 46, **Rozmaitości**
- 47, 50 z krzyżówką, Kronikami popkultury Orbitowskiego, Lewomyślnie Kurkiewicza, Ładnymi rzeczami Salwy i kuchnią Gesslera
- 48 **Dzienniki** Jerzego Pilcha
- 49 **Stopklatka**
- 3, 23, 50 **Raczkowski**

NA POCZĄTEK

JACEK WAKAR
SZEFEK DZIAŁA
KULTURA

Nowy męczennik

Znajomy wrócił ze Stanów zachwycony. Był w USA po raz pierwszy od 11 września 2001 roku. – To jest wciąż kraj wolności, obywatelskich swobód – mówił mi. I właśnie tam w ostatni czwartek w jednym z więzień w stanie Georgia stracono niejakiego Troya Davisa. Przeciw jego egzekucji protestowały wszelkie możliwe autorytety – od papieża Benedykta XVI, przez prezydenta Obamę, po przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Jerzego Buzka i przedstawicieli Amnesty International. I tak dalej. Wymieniać w nieskończoność nie ma sensu, bo ich sprzeciw okazał się wołaniem na puszczy. Sąd Najwyższy USA nie zablokował wykonania wyroku, choć zeznania obciążające Davisa wycofała większość świadków, dziesięciu jako zabójcę polityka wskazało kogo innego. Ale cóż, domniema-

nie niewinności zlekceważono, dając światu nowego męczennika.

Nie oburzała mnie akcja przeciw Al-Kaidzie, zakończonej likwidacją ben Ladena. Rozumiem emocjonalny wpis Radka Sikorskiego, kiedy domagał się sprawiedliwości dla Brevika. Nie zdziwiłbym się, gdyby na krzesło posłano Karadźicia i Mladića. Bo co innego zbrodniarze wojenni, ludobójcy, fanatycy, a co innego człowiek posądzony o morderstwo, być może winny. Ale czy za zabójstwo mamy odpłacać tym samym? Na nic zdała się prowadzona od lat światowa kampania przeciw karze śmierci, w której prym wiodli skądinąd Amerykanie. Znowu okazało się, że kraj wolności jest jednocześnie mekką hipokrytów. Postęp postępem, oni swoje wiedzą. Świat zaś napomina bezradnie, bo tylko to mu pozostaje.

Rysunek na okładce:
Joanna Zero

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKRÓJ”

PRZEZ WYDAWNICTWO – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa, **Alior Bank SA 80 2490 0005 0000 4600 1542 1792** i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 48 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – **166,40 zł**, półrocznej – **83,20 zł**. Informacji udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 48. Prenumerata przez RUCH SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna – (+48) 22 532 88 16; 22 532 88 23, www.ruch.pol.pl

DOSTĘP NA STRONĘ WWW I WERSJĘ NA IPADA

Cena abonamentu na iPada i w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

ADRES REDAKCJI:
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
www.przekroj.pl
e-mail: redakcja@przekroj.pl
lub imie.nazwisko@przekroj.pl

P.O. REDAKTOR NACZELNY:
Donat Szyller
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:
Piotr Wittek
SEKRETARZE REDAKCJI:
Joanna Grochowska, Marcin Kijowski
SEKRETARIAT:
Karolina Łajkowska, tel. 22 525 99 33
PRZED WSZYSTKIM: wydarzenia@przekroj.pl,
Mariusz Nowik (szef),
Łukasz Wójcik (zastępca szefa),
Agnieszka Fiedorowicz,
Małgorzata Świąchowicz,
Joanna Wozniczko-Czeczott;
stałe współpracują:
Joanna Dargiewicz-Rozeł, Agata Jankowska,
Marcelina Szumer
CYWILIZACJA OD ŚRODKA: nauka@przekroj.pl,
Olaf Szewczyk (szef), Anna Piotrowska;
stałe współpracują: Piotr Stanisławski,
Irena Cieślińska, Piotr Kosobudzki,
Paweł Franczak
KONIEC Z KULTURĄ: kultura@przekroj.pl,
Jacek Wakar (szef),
Marcin Senddecki (zastępca szefa),
Karolina Pasternak, Jacek Tomczuk;
stałe współpracują:
Kuba Dąbrowski, Łukasz Drewniak,
Sebastian Frąckiewicz,
Mariusz Herma, Anna Jastrzębska,
Tadeusz Nyczek, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,
Jarosław Szubrycht, Bartek Winczewski
ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:
rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;
stałe współpracują: Kaliber 45
PRACOWNIA GRAFICZNA:
Wojtek Piechoński (szef),
Anna Kondek, Karolina Kowalska,
Wojciech Brdej, Łukasz Lełonkiewicz,
Marcin Hernas
FOTODYDZIA: foto@przekroj.pl,
Michał Okła, Karolina Sekula, Marcin Kapica
KOREKTA:
Alija Listwan, Monika Ples, Katarzyna Rycko
PROJEKT GRAFICZNY:
Kasper Skirgajło-Krajewski
ARCHIWUM: Dominika Bok
OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU: Paweł Wójcik
STRONA INTERNETOWA I IPAD:
Marcin Cichoński, Marcin Kijowski (szefowie)
REDAKTORZY: Monika Hrycko-Skowron,
Tomasz Róg, Maria Wodkowska
GRAFICY: Katarzyna Bażela, Jakub Bieda,
Martyna Marzec
MULTIMEDIA: Anna Bajorek, Mikołaj Tocki

Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o.
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 55, faks 22 525 99 88

PREZES WYDAWNICTWA:
Agata Kalińska
DYREKTOR WYDAWNICTWA:
Artur Rumianek

PROMOCJA I MARKETING:
promocja@przekroj.pl,
Jakub Maszkowski, Milena Ostólska
BIURO REKLAMY:
reklama@przekroj.pl,
Grzegorz Makowski, p.o. dyrektor biura
reklamy 695 414 905,
Małgorzata Skorupa 601 432 821,
Agnieszka Pawelec 601 550 348
DYREKTOR DYSTRYBUCJI:
Elżbieta Maciążek
DRUK: RR Donnelley

Artykułów niezamówionych nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

Garnitur z Linii Krawieckiej uszyty w limitowanej serii z tkaniny Loro Piana; prezentacja kolekcji jesień-zima 2011 dostępna na www.bytom.com.pl

BYTOM

SZTUKA KRAWIECTWA OD 1945